

Samenvatting Faunavorzieningen A28 – korte versie september 2016

Ligging en knelpunten

Het Natuurnetwerk Nederland wordt in Noordoost-Nederland tussen Groningen-Zuid en De Punt in Drenthe doorsneden door de A28 en het Noord-Willemskanaal. Er leven veel bijzondere dieren in dit netwerk van natuurgebieden die liggen tussen het Zuidelijke Westerkwartier, de Drentse Onlanden, beekdal Drentsche Aa en beekdal de Hunze, het Zuidlaardermeergebied en 't Roegwold. In figuur 1 zijn deze gebieden aangegeven.

Figuur 1 Ligging van de natuurgebieden ter weerszijden van de A28 en A7. De rode lijnen zijn de rijkswegen en de rode pijlen geven de faunaknelpunten aan met de rijkswegen.

Er zijn drie redenen om haast te maken met de aanleg van de faunaverbindingen:

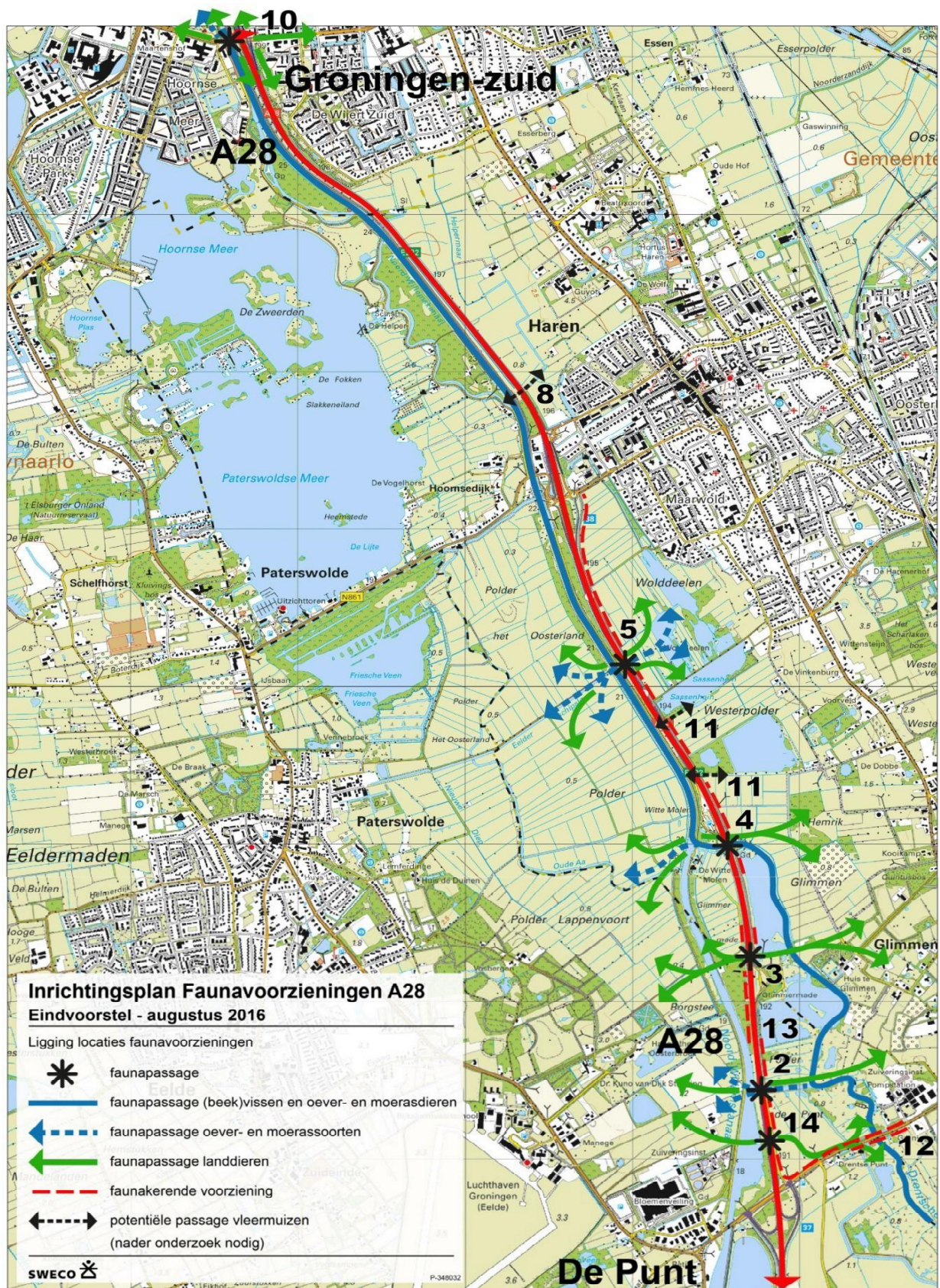
1. er is momenteel onvoldoende leefgebied om de populatiegroei van de (zeldzame) laagveen- en beeksoorten op te vangen en om de vitaliteit van de populaties te kunnen waarborgen.
2. de leefgebieden die aanwezig en geschikt zijn, zijn onvoldoende bereikbaar;
3. het voorkomen van wildslachtoffers, zo zijn er inmiddels al vier otters op de A 28 doodgereden.

Inrichtingsplan

Op initiatief van provincie Groningen is er gewerkt aan een breed gedragen oplossing van deze knelpunten. Het inrichtingsplan voorziet in het aanbrengen van faunavorzieningen die op strategische plekken worden aangelegd in de hele contactzone van de A28 en de natuurgebieden. Daarbij gaat het om een grote verbinding binnen het Groningse Natuurnetwerk en het Nationaal Landschap en Natura 2000-gebied Drentsche Aa. Het plan is bedoeld voor beekvissen (bijv. winde) en poldervissen (bijv. kleine modderkruiper), dieren in moeras en oeverzones (bijv. otter, bever, waterspitsmuis en ringslang en beekrombout), dieren in natte graslanden (bijv. heikikker), dieren op/in droog grasland, akker en bos (bijv. boomarter, das en ree) en dieren in de stad (bijv. marterachtigen, egel en vleermuizen). Veel van deze soorten zijn Europees en/of nationaal beschermd.

In figuur 2 is in het inrichtingsplan aangegeven voor welke soortgroep de faunavorziening ontworpen is.

Figuur 2 – Inrichtingsplan. De locaties van de faunavorzieningen zijn op kaart genummerd. Deze nummers worden in de tekst tussen haakjes vermeld. De A28 is als rode lijn aangegeven.

De investeringskosten van de faunavorzieningen en de kosten van beheer en onderhoud en monitoring voor de komende 30 jaar zijn berekend en in figuur 3 gepresenteerd.

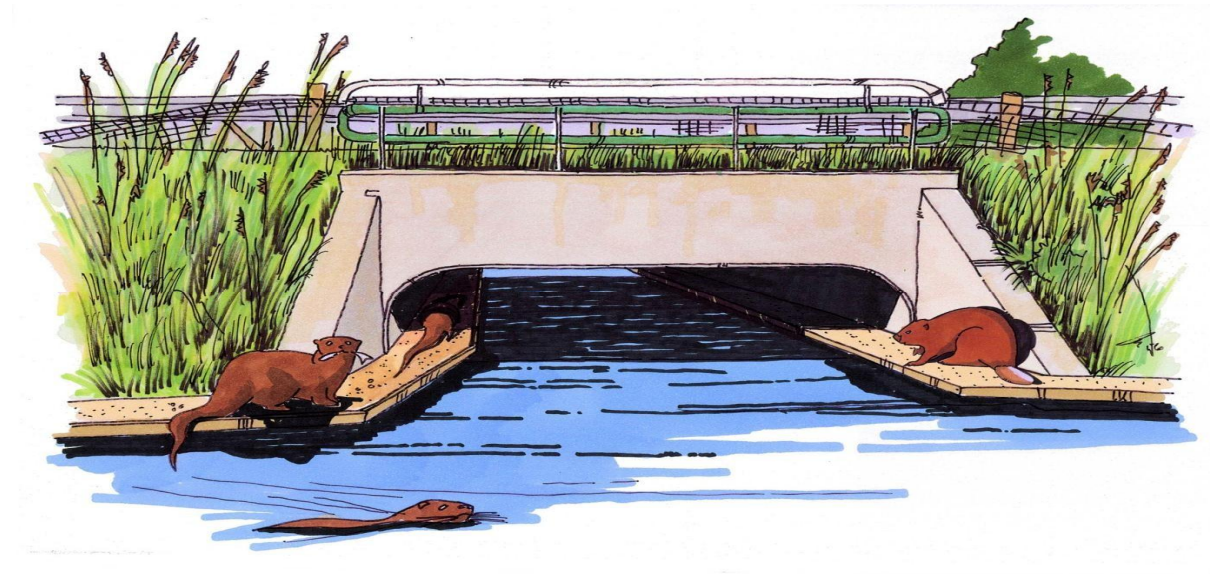
Figuur 3 Per locatie de fasering, prioriteit en de kosten van de eenmalige investering voor de aanleg van de faunavorzieningen, en voor de periode van 30 jaar de kosten van het beheer en onderhoud, monitoring en de vervangingsreserve van de pomp op locatie 5.

Faunavorzieningen A28 - Fasering, prioriteit en kosten					
Sweco september 2016					
Locatienr.	Omschrijving locatie	Uitvoering:		Budget *	Budget *
		1e fase korte termijn	2e fase middellange termijn	(excl. BTW) fase 1	(excl. BTW) fase 2
2b en 2c	Zuidelijke uitmonding Drentsche Aa loopplanken verplaatsen klepstuw	x	x	58.600,00	1.298.600,00
3	Fiets- / landbouw tunnel	x		645.100,00	
4	Noordelijke uitmonding Drentsche Aa loopplanken	x		45.300,00	
5	Schipsloot / Wolddeelen	x zie 1)		1.062.100,00	
8	Vleermuisportaal noordzijde Haren onderzoek vleermuizen * eventueel aanbrengen portaal	x (mei t/m aug.)	x ?	16.000,00	
10	Viaduct Groningen-Zuid	AanlegRingZuid	AanlegRingZuid		
11	Vleermuisportaal Sassenheim e.o. onderzoek vleermuizen * eventueel aanbrengen portaal/stuk	x (mei t/m aug.)	x ?		
12	Brug Drentsche Aa - Groningerstraat	x		42.300,00	
13	Faunakerende rasters / wildrasters hoog / laag	x		387.000,00	
14	Faunapassage ten noorden van viaduct De Punt grondaankoop	x ??	x zie 2)	72.000,00	636.400,00
	Monitoring alle locaties 1 x per 5 jaar		x		177.400,00
	Verklaring van gebruikte tekens:		Totaal per fase	2.328.400,00	2.112.400,00
	1) zo mogelijk combineren met eventuele vervanging waterleiding; dit kan dan meer tijd kosten				
	2) combineren met aanleg op- en afrit A28 De Punt				
	x ? = onzekerheid over noodzaak aanleg				
	x ?? = onzekerheid over grondaankoop				
	* = eenmalige investeringskosten in euro, en voor een periode van 30 jaar de kosten van beheer en onderhoud, monitoring (1 x per 5 jaar) en vervangingsreserve pomp locatie 5 met een frequentie van 1 x per 10 jaar.				
	Het vleermuisonderzoek eenmalig op drie locaties				

De kosten van fase 1 zijn circa 2,33 miljoen euro en van fase 2 circa 2,11 miljoen euro, totaal 4,44 miljoen euro. Deze kosten zijn inclusief optimalisatie van uitmonding-zuid van de Drentsche Aa, de aankoop van grond en vleermuisonderzoek op 3 locaties, en exclusief BTW.

Een voorbeeld van een voorziening voor dieren van water en moeras, zoals otter en bever, is in figuur 4 uitgewerkt.

Figuur 4 - Impressie van de noordelijke duikerbrug in de Drentsche Aa (faunavoorziening 4)

Tenslotte

De doorsnijding van het Natuurnetwerk in het beekdal van Natura 2000-gebied en Nationaal Park Drentsche Aa en de laagveengordel strekt zich uit over een aanzienlijke lengte. Om het urgente probleem van deze doorsnijding op te heffen voorziet het inrichtingsplan in een effectief pakket faunavoorzieningen die op strategische locaties over de hele lengte van de contactzone van A28 en beekdal liggen. De verschillende doelsoorten van laagveengordel en laaglandbeek kunnen zich via de aan te brengen voorzieningen dan gemakkelijk en met een laag risico verplaatsen en zich ter weerszijden van de A28 vestigen. De kosten van deze voorzieningen zijn fors lager dan de kosten van het plan uit 2005. Hoe meer maatregelen uit het inrichtingsplan gerealiseerd kunnen worden hoe groter de effectiviteit.

Breed draagvlak

Daarvoor is een breed draagvlak aanwezig in de begeleidingsgroep van het onderzoek die bestaat uit medewerkers van de provincie Groningen, Rijkswaterstaat, provincie Drenthe, gemeenten Groningen, Haren en Tynaarlo, Waterschap Hunze en Aa's, Staatsbosbeheer, Groninger Landschap en Natuurmonumenten, Natuurplatform Drentsche Aa en Natuur- en Milieufederatie Groningen.

Uitgaande van een gedeelde verantwoordelijkheid, streeft de provincie Groningen naar een gezamenlijke financiering van de maatregelen.

Voor de toekomst blijft het de ambitie om voor alle dieren van de ecosystemen laagveenmoeras en laaglandbeken, dus ook voor de grote landzoogdieren, met een optimale faunavoorziening de doorsnijding op te lossen van het Natuurnetwerk op de plaats van Natura 2000-gebied en Nationaal Park Drentsche Aa en de belangrijke schakel van de laagveengordel.